

خدا جون سلام به روی ماهت! ...

رياضی پنجم دبستان - کتاب کار
مرتضی سلیمی، فائقه معصومی

سرشناسه: سلیمی، مرتضی، ۱۳۶۵.
عنوان و نام پدیدآور: ریاضی پنجم دبستان - کتاب کار / مرتضی سلیمی، فائقه معصومی
مشخصات نشر: تهران، خیلی سبز، ۱۳۹۱
مشخصات ظاهری: ۲۲۲ ص. جدول، نمودار، محور، ۲۲۱ × ۲۹ س.م.
شابک: ۹۹۰۰۰-۶۶۷۶-۲۸-۹
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
موضوع، ریاضیات -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (ابتدایی)
موضوع، ریاضیات -- راهنمای آموزشی (ابتدایی)
شناسه افزوده: معصومی، فائقه، ۱۳۶۱.
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۱ ۸۴۵۹ س/۲۲/۰۶۰ LB۳۰۶
رده‌بندی دیویی: ۳۷۲/۰۷۶
شماره کتابشناسی ملی: ۲۹۳۶۹۵۷

نام کتاب: ریاضی پنجم دبستان - کتاب کار
ناشر: خیلی سبز
مؤلفان: مرتضی سلیمی - فائقه معصومی
حروف‌چینی: اعظم مجیدی - سمیه نقی‌ئی
صفحه‌آرایی: لیلا رشیدی
رسم شکل: افسانه محسنی کبیر - مرتضی ضیائی
گرافیکست و طراح جلد: حسین پاشازاده
لیتوگرافی: خاورمیانه
چاپ و صفحه‌آرایی: سیب سبز
نوبت چاپ: اول (۹۱-۹۲)
تراژ: ۰۰۰
جلد: ۰۰۰
قیمت: ۹۹۰۰ تومان
شابک: ۹۹۰۰۰-۶۶۷۶-۲۸-۹ ISBN
تلفن مرکز پخش: ۵-۴۴۴۳۲۳۴-۵ (۲ خطی)
صندوق پستی: ۸۱۷۷-۱۴۱۵۵
Site: www.kheilisabz.com
SMS: ۱۰۰۰۶۱۲۰۹۴۳۶۲۸

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است و هیچ شخص حقیقی یا حقوقی حق چاپ و برداشت تمام یا قسمتی از اثر را به صورت چاپ، فتوکپی، جزوه و حتی دست‌نویس ندارد و متخلفین به موجب بند ۵ از ماده‌ی ۲ قانون حمایت از ناشرین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

راستی تا یادم نرفته

اگر در مورد این کتاب سوال، پیشنهاد و یا انتقادی دارید فوشال می‌شویم آن‌ها را به ما هم بگویید.

مقدمه‌ی ناشر

گاوس کو چولو وقتی پنجم ابتدایی بود خیلی سرکلاس شلوغ می‌کرد... معلّم گاوس که

از دست شلوغ کاری هایش به تنگ آمده بود تصمیم گرفت که یک مسئله‌ی سخت و

سرکاری به گاوس بدهد که ساعت‌ها با آن درگیر باشد و وقت نکند شیطنت کند!

معلّم از گاوس خواست که مجموع اعداد ۱ تا ۱۰۰ را حساب کند... یعنی این طوری:

$$1 + 2 + 3 + 4 + \dots + 100$$

که اگر بخواهیم به روش سنتی حساب کنیم حداقل یک روز سرکار هستیم!

اما گاوس بعد از ۲ دقیقه جواب داد!

حالا شما فکر کنید ببینید چه جوری می‌شود بعد از ۲ دقیقه این جمع را حساب کرد!

$$1 + 2 + 3 + \dots + 99 + 100$$

$$100 + 99 + 98 + \dots + 2 + 1$$

راهنمایی: این که اگر یک بار جمع ۱ تا ۱۰۰ را بنویسید و یک بار دیگر هم جمع ۱۰۰ تا ۱

را بنویسید و آن‌ها را زیر هم قرار دهید، می‌بینید که جمع ۱۰۰ + ۱، ۹۹ + ۲، ۹۸ + ۳،

۹۷ + ۴، ...، ۲ + ۹۹، ۱ + ۱۰۰ می‌شود ۱۰۱. حالا با استفاده از این که جمع هر عدد بالایی و

پایینی می‌شود ۱۰۱، مجموع اعداد طبیعی یک تا ۱۰۰ را حساب کنید و بعدش مثل آقای

گاوس* به شیطنتان ادامه دهید و لذتش را ببرید!

* کارل فریدریش گاوس بزرگ‌ترین ریاضیدان آلمانی و شاید بزرگ‌ترین ریاضیدان جهان بشری بوده است و

ریاضیدان‌های دیگر به او لقب شاهزاده‌ی ریاضیات داده‌اند و او هم به ریاضیات لقب ملکه‌ی علوم را داده بود!

پیشگفتار

کتابی که در دست دارید به عنوان کتاب کار ریاضیات پنجم دبستان دارای

ویژگی هایی است که آن را از دیگر کتاب های از این دست متمایز کرده و آن

را به چیزی بیش از یک کتاب کار معمول بدل می سازد. شرح این ویژگی ها

در صفحه ای دیگر با عنوان «سخنی با معلمان عزیز و اولیای گرامی» خواهد

آمد. اما در این پیشگفتار کوتاه تنها فرصت را غنیمت می شماریم و از کسانی

که ما را در تألیف این کتاب یاری کردند سپاس گزاری می کنیم؛ نخست از

خانم دکتر کتایون مهرآبادی که با دقت و حوصله بر تألیف این کتاب نظارت

داشتند و دیدگاه های تخصصی ایشان در بالا بردن سطح علمی و آموزشی این

کتاب بسیار اثرگذار بوده است.

سپاس دیگر از تمامی عوامل انتشارات خیلی سبز است که تألیف و انتشار

این کتاب را برای ما دلبپذیر ساختند؛ به ویژه آقای دکتر کوروش اسلامی که

در به کتاب رساندن این نوشتار گام به گام با ما همراه شدند و از هیچ یاری و

همکاری دریغ ننمودند.

و در پایان از خانواده های گرامیمان که در زمان تألیف کتاب همراهیمان

کردند، سپاسگزاریم.

با آرزوی پیشرفت هر چه بیشتر آموزش در میهن عزیزمان و بهروزی همه ی

آموزگاران این دیار.

فائقه معصومی - مرتضی سلیمی

پاییز ۱۳۹۱

سخنی با معلمان عزیز و اولیای گرامی

کتاب دارای چهار بخش زیر است:

۱- درس نامه ها: در این درس نامه ها بحث مورد نظر، به زبان آموزگار و برای دانش آموز به صورت گام به گام مرور شده است.

ویژگی ها: در لابه لای متن این درس نامه ها جای خالی هایی در نظر گرفته شده تا دانش آموز در حین خواندن متن، آن ها را با واژگان یا عددها پر کرده از این طریق با موضوع همراه شود.

این درس نامه ها برای دانش آموزانی که پیش از آغاز پاسخگویی به پرسش ها به تکرار آموزش درس جدید نیاز دارند بسیار سودمند است، هم چنین برای دیگر دانش آموزان مرور سریعی بر آموخته های تازه است.

۲- پرسش ها: پرسش های مرتبط با درس جدید.

ویژگی ها: در چیدمان این پرسش ها به افزایش بودن دشواری آن ها بلکه ترتیب گونه ای آن ها نیز مورد نظر بوده است. پرسش های محاسباتی، مهارتی، شکل دار، هندسی، راهبردی، خلاقیتی و... به تناسب و ترتیبی چیده شده اند که از خستگی ذهنی دانش آموز جلوگیری شود.

به علاوه گوناگونی فرم پرسش ها (پرسش ها و مسئله های متداول، چهار جوابی، درست و نادرست، جای خالی و...) به جذابیت این کتاب برای دانش آموز کمک می کند.

۳- چند پرسش دوره ای: پس از پرسش های درس جدید چند پرسش از مباحث های گذشته آورده شده است.

ویژگی ها: این امر برای پاسخگویی به نیاز معلمان است که همواره با طرح پرسش هایی از درس های گذشته به یاد آوری و دوره ی مطالب قبلی نیاز دارند.

۴- پرسش های تکمیلی: مخاطب این پرسش ها که در بخش پایانی کتاب آمده اند، دانش آموزان یا مدرسه هایی است که به دنبال پرسش هایی با سطح دشواری بالاترند.

ویژگی ها: سطح دشواری این پرسش ها، بالاولی، متناسب با رشتن ذهنی دانش آموز پنجم دبستان است. یک پرسش تکمیلی استاندارد باید راهبردی و خلاقیتی باشد و نه پرسشی نامتناسب با سن مخاطب، سطح دانش و گستره ی آموخته های او.

فهرست

یادآوری: عددنویسی و مقایسه‌ی عددها ۷	۱-۷ عدد‌های اعشاری: مقایسه، جمع و تفریق
یادآوری: جمع، تفریق و ضرب ۱۱	۱-۱۴ ضرب عدد صحیح در کسر
کسر متعارفی ۱۴	۱-۲۱ ضرب کسر در کسر
کسر متعارفی (کسرهای بزرگ‌تر از واحد) ۲۰	۱-۲۷ ضرب عدد صحیح در عدد اعشاری
عدد مخلوط ۲۴	۱-۳۳ اندازه‌گیری
بخش‌پذیری بر ۳، ۵ و ۱۰ ۲۹	۱-۳۶ ضرب ذهنی
کسر متعارفی: کسرهای مساوی و مقایسه ۳۴	۱-۳۹ حجم
کسر متعارفی: جمع و تفریق، مقایسه‌ی چند کسر ۴۰	۱-۴۳ زاویه
عدد مخلوط: مقایسه، جمع و تفریق ۴۵	۱-۴۹ رسم مثلث
معرفی کیلومتر و کیلومتر مربع ۴۹	۱-۵۴ گرم و کیلوگرم
نسبت و تناسب ۵۵	۱-۵۱ اندازه‌گیری محیط دایره
معرفی ثانیه ۶۱	۱-۶۴ تقسیم کسرها با مخرج برابر
عددهای مرکب: جمع ۶۵	۱-۶۷ تقسیم عدد صحیح بر کسر متعارفی
عددهای مرکب: مقایسه و تفریق ۶۹	۱-۷۰ کسر متعارفی: تقسیم عدد بر عدد
تخمین ۷۴	۱-۷۳ تقسیم کسرها با مخرج‌های نابرابر
کاربرد نسبت ۷۸	۱-۷۶ گنجایش
مساحت لوزی و دوزنقه ۸۳	۱-۸۱ نیم‌ساز
درصد ۹۱	۱-۸۵ مساحت دایره
تقارن ۹۶	۱-۹۱ بررسی اطلاعات: معدل یا میانگین
کسر اعشاری و عدد‌های اعشاری ۱۰۰۲	۱-۹۷ پرسش‌های تکمیلی